

Secretariaat:

M.C. Buijs-Tanis
Adviesraad Sociaal Domein
Goeree-Overflakkee
Havenweg 5
3244 LK Nieuwe-Tonge
Tel. 0646340845
Email: secretaris@asdgo.nl
Website: www.asdgo.nl
Iban nr. NL13RABO0130438049
Inzake ASDGO.nl

Adviseert het college van B. en W. en de gemeenteraad, gemeente Goeree-Overflakkee

Aan: College van Burgemeester en Wethouders gemeente Goeree-Overflakkee

Nieuwe-Tonge, 30 juli 2021

Ons kenmerk ASDGO202113

Betreft Advies Beleidsregel gebruikelijke hulp Jeugd gemeente Goeree-Overflakkee

Geachte college,

Proces

Op 18 juni 2021 is ons gevraagd te adviseren over de Beleidsregel Gebruikelijke hulp 2021. In augustus 2019 adviseerden we op de eerste versie van deze beleidsregel. Omdat de gemeente wachtte op een uitspraak van de CRVB omtrent de toepassing van gebruikelijke hulp is op ons advies destijds door u niet meer inhoudelijk gereageerd. Voor het uitstel in verband met deze rechterlijke uitspraak in december 2019 hadden we begrip. We vinden het wel jammer dat het vervolgens nog anderhalf jaar heeft geduurd voordat er een aangepaste beleidsregel aan ons voorgelegd is.

Noodzakelijke beleidsregel

Anders dan in de eerdere versie wordt in de nu voorliggende beleidsregel niet aangegeven waarom het noodzakelijk is om af te bakenen wat gebruikelijke hulp is en wat niet. Integendeel, uit het eerste artikel zou juist opgemaakt kunnen worden dat er nooit sprake kan zijn van gebruikelijke hulp. Dit komt met name door de zin: 'Extra handelingen die hiervoor nodig zijn vallen ook onder de gebruikelijke hulp en worden in principe niet vergoed.' Als dit zo is, zou de beleidsregel hier kunnen eindigen. Wat ons inziens bedoeld wordt te zeggen, is dat alleen onder bepaalde voorwaarden, die in deze beleidsregel beschreven staan, de extra handelingen vergoed worden.

Daarnaast is in de huidige versie ook de verhouding tot de Verordening Jeugdhulp niet meer benoemd. Het lijkt ons duidelijker en juist om dit wél te benoemen.

In artikel 1.2 staat het verschil tussen een langdurende en een kortdurende zorgbehoefte. Graag starten met een zin zoals: 'Bij het vaststellen of iets gebruikelijke hulp is of niet, maken we onderscheid tussen een langdurende en een kortdurende zorgbehoefte.' Het onderscheid is logisch, al is het wellicht goed om uitzonderingen te benoemen. Ouders die bijvoorbeeld geen netwerk hebben of zelf

een ernstige beperking hebben, zullen wellicht toch bij een kortdurende intensieve zorgvraag van hun kind hulp nodig hebben.

Als algemene tip willen we geven dat een leeswijzer aan het begin, waarbij het doel van de beleidsregel en de samenhang tussen de verschillende artikelen wordt benoemd, veel duidelijkheid zou bieden.

Onderzoek naar gebruikelijke hulp, artikel 3

Artikel 3 stelt dat er een onderzoek moet plaatsvinden om vast te stellen of er sprake is van gebruikelijke hulp. Er staat in dit artikel dat onderzocht wordt: 'wat mag redelijkerwijs van de ouders en/of huisgenoot verwacht worden'. Dit vinden we zeer onduidelijk. 'Redelijkerwijs' is geen objectief begrip, maar persoonsafhankelijk. Om positief te kunnen adviseren over deze beleidsregel moet dit aangepast worden, door bijvoorbeeld te verwijzen naar de objectieve beschrijving die het CIZ hanteert. Daarin is per leeftijd aangegeven wat van ouders verwacht kan worden en wat bovengebruikelijke hulp is. Deze richtlijnen zijn aan het einde van het advies wel opgenomen, maar hun status en bedoeling daar wordt niet verduidelijkt. Wij adviseren daarom deze in een bijlage op te nemen en dit te gebruiken bij het onderzoek zoals bedoeld in artikel 3.

Ook het vierde artikel gaat nogmaals in op hoe gebruikelijke hulp wel of niet wordt vastgesteld. De samenhang tussen de verschillende artikelen is echter niet duidelijk en wordt nergens expliciet gemaakt, waardoor je op grond van het ene artikel kunt worden afgewezen, terwijl je er op grond van het andere artikel misschien wel recht op kunt hebben.

Vervolgens wordt de vraag gesteld of de ouder in staat is om deze zorg goed te leveren. Goed dat dit ook de aandacht krijgt. In het geval van meewegen van de financiële status heeft de rechter inmiddels bepaald dat dit niet is toegestaan. Los daarvan is 'financiële situatie' ook een te vage omschrijving, ook dan dienen er objectieve maatstaven aangelegd te worden.

In het derde lid van dit artikel wordt gesproken over 'geobjectiveerde beperkingen'. Het is ons niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt.

In het onderzoek kan daarnaast gesproken worden over het beperken van maatschappelijke activiteiten van ouders om de zorgvraag aan te kunnen. We vragen ons af hoe zich dit rijmt met de zorg die er is voor overbelasting van mantelzorgers. Daarbij wordt altijd gepleit om tijd voor jezelf te hebben, zeker bij langdurige intensieve mantelzorg. Nog afgezien van de vraag wie gaat bepalen wat een goede tijdsindeling voor hen is. Hiermee komt degene die dit onderzoekt wel heel ver in de privé-situatie van ouders. Het aanhouden van een objectieve maatstaf (de gebruikelijke hulp zoals omschreven door het CIZ bijvoorbeeld) lijkt ons daarom wenselijk.

In artikel 3 wordt gesproken over redenen waarom geen (volledige) gebruikelijke hulp geleverd kan worden. Eén reden wordt daarbij, helaas net als in de vorige verordening gemist en dat is de zorgzwaarte. Wij pleiten er nadrukkelijk voor om deze expliciet op te nemen. Ouders van een jong kind dat naar verwachting levenslang zware ondersteuning nodig heeft, moeten ook al tijdens de eerste levensjaren deze ondersteuning kunnen krijgen. In artikel 4 lijkt dit wel meegenomen, maar gezien het feit dat de samenhang tussen de verschillende artikelen onduidelijk is en er hier een opsomming wordt gegeven van gronden waarop gebruikelijke hulp wel kan worden toegekend, moet de zorgzwaarte er o.i. hier zeker bij genoemd worden.

In artikel 4 worden een aantal zorghandelingen genoemd als voorbeeld. Deze zijn wat ons betreft onjuist en getuigen van pijnlijk tekort aan inzicht in de problematiek. Verschonen van een baby is bijvoorbeeld inderdaad gebruikelijke hulp, maar een katheterzakje zal ook na de babyleeftijd geleegd moeten worden en kinderen die vanwege hun beperking niet zindelijk worden, zullen nog steeds verschoond moeten worden – dat is géén gebruikelijke hulp. Dat afsluitend wordt geconcludeerd dat de criteria in samenhang worden beoordeeld is een belangrijk uitgangspunt dat we waarderen.

Richtlijnen

Er zijn aan het eind van de beleidsregel enkele richtlijnen opgenomen. We gaven al eerder aan dat de richtlijn 'gebruikelijke zorg' duidelijker ingebed dient te worden bij het onderzoek. Het is ons verder niet duidelijk wat de bedoeling is van de 'richtlijnen activiteiten en voorzieningen gebruikelijke en bovengebruikelijke hulp'. Hier worden weer enkele voorbeelden genoemd, waarbij echter steeds geldt

dat bij het onderzoek zoals beschreven in eerdere artikelen, gekeken dient te worden naar de complete vraag en belasting. Daardoor kan het zijn dat in bepaalde gevallen wel en in andere geen compensatie voor ziekenhuisritten zal worden gegeven. Ons inziens voegt deze richtlijn dus alleen maar onduidelijkheid toe.

Dat er aandacht en oog is voor dreigende overbelasting van ouders lijkt ons terecht. Dat een geldelijke waardering overbelasting niet wegneemt, is niet helemaal juist; het kan maken dat een ouder minder kan gaan werken. Niet altijd kunnen ook professionals zorgtaken overnemen: doordat de zorg op lastige tijden geleverd moet worden bijvoorbeeld, of doordat er op ons eiland te weinig (specialistische) zorg beschikbaar is. De alinea over het meten en de symptomen van overbelasting maken wat ons betreft direct duidelijk dat het vasthouden aan objectieve richtlijnen zoals opgesteld door het CIZ een veel eerlijker en objectiever kader geeft; het diagnosticeren van overbelasting kan immers alleen door een specialist gebeuren en niet op basis van een afvinklijstje in een beleidsregel. Wij stellen dan ook voor deze lijn geheel te verlaten. Dan wordt ook aangesloten bij de praktijk van andere wetten zoals de WLZ, waarbij ouders bevraagd worden waarom zij géén budget voor hun zorgtaken aanvragen – omdat men weet dat ouders het langer kunnen volhouden indien zij door financiële beloning ruimte krijgen om andere – betaalde – taken af te stoten.

Kortom: een heldere definitie van gebruikelijke zorg en een weging van de totale zorgzwaarte door de diverse criteria in hun samenhang te beoordelen lijken ons het juiste instrument om te beoordelen of er sprake is van gebruikelijke dan wel bovengebruikelijke zorg. In de huidige beleidsregel lezen we deze intentie wel tussen de regels door, maar nog onvoldoende duidelijk geformuleerd.

Met vriendelijke groet namens de Adviesraad Sociaal Domein Goeree-Overflakkee.

Namens deze

M.C. Buijs-Tanis
Secretaris

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and strokes, likely representing the initials 'M.C. Buijs-Tanis'.